

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

REDAKCJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 38, telefon Nr. 50

Pod kierunkiem

ZYGMUNTA TRZEBIŃSKIEGO
ADMINISTRACJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 43

stronicy 4-ej.
Cena 3 kop.

iennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

ЗДАНИЯ

1.4.10

ON" W. KRZEMIŃSKIEGO
 (Najstarszy w Królestwie)
 Zupelna zmiana programu!
 z natury) **Dziennik sleroty** (dramat ży-
 wy (widoki z natury) **Kubuś na balu** (ko-
 irrot'a (fantazja) **Tresowane papugi**

izis pierwszy seans
L A I R Żywe akwarele.

Zmiana programu w każdą środę i sobotę.

W Kalioskopach wystawiono: serję widoków z podróży.

— — Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach. — — —

Teatr "ODEON"

KALODONT

Niezbędny krem do zębów

Utrzymuje zęby białe, czyste i zdrowe.

ŻĄDAC WSZĘDZIE.

655

LEKARZ-DENTYSTA
GREJNIEC

w CZĘSTOCHOWIE,

 I Aleja Nr. 10, dom p. Rajcherowej,
 Przyjmuje codziennie od 9—1 rano i
 od 3—7 wiecz.

 Poleca Nr. 1 swego wydawnictwa,
 poświęconego krzewieniu zasad zę-
 pocznictwa wśród mas najszerszych
 p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania
 zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k.
 Żądać w księgarniach! 20

LEKARZ-DENTYSTA
Artur Broniatowski

 przyjmuje codziennie od 9—1 i od
 3—7 p. p.

Aleja Nr. 8, pierwszypiętro dom p. Ryneckiej.

Przegląd polski.

 („Wielki Kraków”. — Józef Choci-
 szewski.—Wybory ścisłejsze w Po-
 znaniu).

—oxo—

Z dniem 1 kwietnia b. r. Kraków wstąpił w nowy okres rozwoju. Granice pamiętnego dzieła Sejmu Wielkiego, kiedy trzy odrębne gminy dawnego Krakowa: Śródmieście, Kleparz i Kazimierz połączono w jedną całość, okazały się wreszcie po wieku całym życia i rozwoju za ciasne i obecny Sejm galicyjski przedsięwzięł kontynuację czynu ostatnich prawodawców Rzeczpospolitej. Utworzono „Wielki Kraków” przez przyłączenie doń 12 gmin przedmiejskich i 3 obszarów dworskich, — jak niedgdyś Dunajewski utworzył „Wielki Wiedeń”. Rada miejska Krakowska postanowiła ten fakt upamiętnić i w niedzielę dnia 17 kwietnia urządziła wielki obchód, który przez udział w nim całego kraju, urosł do rozmiarów wielkiego święta narodowego.

Starożytna stolica Jagiellonów była do niedawna skrupowana dwójakiego rodzaju więzami. Z jednej strony t. zw. rejon forteczy, ponieważ Kraków jest twierdzą, krępował rozwój, bo nie było wolno poza nim domów budować, względnie należało mieć pozwolenie komendy korpusowej i było się w każdej chwili narażonym na zburzenie bez odszkodowania domu przez wojsko. Dzięki usilnym staraniom reprezentacji Krakowa rejon fortyfikacyjny przesunięto już dawniej daleko poza miasto, a obecnie cały szereg gmin podmiejskich i wsi, które jakby wleńcem gród wawelski otoczyły, przyłączono doń. Zyskał przez to Kraków poważnie na obszarze

i ilości mieszkańców i zyskał przestrzeń do oddechu, bo nic nie przeszkadza mu obecnie do wzrostu. Doczekamy się może chwili, że Kraków obecny dosięże tej liczby mieszkańców i tej stopy zamieszkałości, jaką miał za czasów Zygmunto-
 tów, o czem opowiadają dumnie stare kroniki.

Jest to pierwszorzędnego znaczenia rzecz wyrastająca daleko poza mury Krakowa, a nawet granice Galicji, że miasto o charakterze najbardziej narodowym polskim, polskie Ateny i polski Rzym, nie zasklepiło się ani zasklepienie zostało w swych pamiętkach, lecz czcąc i szanując przeszłość, będąc jej ośrodkiem i pomnikiem, z żywymi idzie naprzód po nowe życie. Rozumieli to bardzo dobrze i twórcy „Wielkiego Krakowa” i ludzie biorący udział w uroczystościach. Znajdujemy oddźwięk tego w wygłoszonych mowach. „W mieście naszym — mówił w niedzielę prezydent Krakowa, dr. Leo — spełniały się już nieraz wielkie czyny narodowe; mamy nadzieję, mamy pewność, że jeszcze nie raz się spełnią”. Tę pewność mieli z mową wszyscy słuchający i wszyscy równie szczerze powtóżyli za nim okrzyki: „Niech żyje wielki wspaniały Kraków, metropolja i panteon chwały narodu polskiego!” — czerpiąc w tym okrzyku otuchę do dalszej nowej pracy.

Do znacznie skromniejszej, lecz również podniosłej uroczystości przygotowała się Poznań i Gniezno. Społeczeństwo wielkopolskie czcić będzie pięćdziesięcioletni jubileusz najwytrwalszego pracownika na niwie oświaty ludowej w zaborze pruskim, Józefa Chociszewskiego. Tyle ten człowiek, dziś sterany i schorowany a jeszcze przy warsztacie, w ciągu pół wiekowej działalności zasług położył, że niema chyba Polaka,

któryby jego nazwiska nie znał. Setki tysięcy ludu polskiego na Chociszewskiego książeczkach nauczyły się czytać i pisać po polsku, setki tysięcy ludu polskiego z dziełek Chociszewskiego czerpało wiadomości o polskiej historii i literaturze. Obliczają, że około miliona książek i broszur za sprawą Chociszewskiego rozeszło się wśród ludu polskiego w zaborze pruskim. Nagrodą za to było 40 procesów różnymi czasami przez prokuratorję pruską Chociszewskiemu wytoczonych, 5 lat spędzonych w więzieniu, niezliczone kary pieniężne i konfiskaty książek i dziś na starość, brak kąta gdzieby spokojnie głowę mógł złożyć.

Społeczeństwo wielkopolskie przy nawoływaniu prasy przygotowuje się do godnego uczczenia jubilat. Niech czcigodny pisarz w tej miłości i uznaniu powszechnem zaczerpnie sił do długich jeszcze i owocnych lat pracy.

Równocześnie przeszła już gorączka wyborcza w Poznaniu. Wybory ścisłejsze między Niemcem, burmistrzem Wilhemem a Nowickim gromadzą wszystkich Polaków jak być nie mogło inaczej — pod jeden sztandar. Prowincjonalny komitet wyborczy, tak nieszczęśliwie wmiieszany w walki przedwyborcze w gorącej odezwie wzywa obecnie, by w samym i oznaniu padło 15,000 głosów na Nowickiego, by sam Poznań bez pomocy powiatu, dał godny odpór haka-tyście.

monit.

Nasze społeczeństwo i rewizja.

Z powodu odbywającej się obecnie w Królestwie rewizji senatorskiej słuszne i ciekawe uwagi ogłasza w ostatnim numerze „Sztandaru” dr. K. Rakowski: „Stanowisko społeczeństwa naszego wobec rewizji senatora Neuhardta pozabawione jest wszelkiej konsekwencji. Zrazu stanowisko to było zupełnie biernem.

Obecnie — niewątpliwie pod wpływem bardzo taktownego podkreślenia

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja II-ga, dom własny

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Założony w roku 1887

WYKONUJE RZEZBY POMNIKI ROBOTY BUDOWLANE I SZTUKATERJE

Telefon № 260

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

zamążpójcia. Pani Rachel Waché, z domu Morandi-Brund, liczyła lat 60. Mąż jej, jeden z współwłaścicieli magazynu Bon Marche, pozostawił około 5 mil. fr. majątku.

Z czworga dzieci tylko jeden 30-letni Gaston Waché, reprezentant niemieckiej firmy automobilowej, nie był żonaty. Obecnie mieszkał od kilku tygodni przy matce, ponieważ mieszkanie jego własne uszkodził niedawny wylew Sekwany. Przed tygodniem pani Rachel Waché wyszła powtórnie zamąż za 45-letniego agenta giełdowego, Hajosa. Mąż zamordowanej, Hajosa, nie był obecny, gdyż wy-

chwał był za interesami do południowej Francji.

Zajęcie w teatrze.

Przed kilku dniami w Paryżu, podczas przedstawienia „Toski” w operze komicznej, doszło do skandalicznego zajścia, któremu kres położyła musiała wezwana przez dyрекcję policja, wyrzucając sprawców z teatru. W lożach 69 i 71 zebrała się gromadka członków syndykatu artystów dramatycznych i gdy rozpoczęli się drugi akt opery, zaczęła rzucać bomby cuchnące do krzeseł, wywołując popłoch i głośne protesty pu-

bliczności. Jednocześnie jeden z gromadki, aktor Darien, powstawszy z krzesła, wyfosił gwałtowną mowę o wyższości wianu artystów dramatycznych przed dyrekcją teatrów paryskich i o walce syndykatu z wyższościami. Wezwani przez dyrekcję opery policjanci musieli stoczyć walkę gwałtowną z manifestantami, zanim udało się usunąć ich z łóż zainowowanych. Z zamieszania i popłochu skorzystali najczęściej złodzieje kieszonkowi, wyciągając widom zegarki i portmonetki z kieszeni. Holendrowi pewnemu skradziono w ten sposób 3000 franków.

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych **Dziewulski i Lange w Warszawie.**

Fabryki: w Opcznie i Sławiąnsku.

POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne; licówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniotrwałe

Zamówienia przyjmuje:

Przedstawiciel: ZDZISŁAW RYLSKI, Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93

Fabryka wód mineralnych „ZDRÓJ” aptekarza St. Wągrowskiego

Podaje do ogólnej wiadomości, że pojawiły się syfony z wodą sodową nie pochodzącą z fabr. „Zdrój” z etykietami ludzaco podobnymi do etykiet wyżej wymienionej fabryki, widocznie w celu wprowadzenia odbiorców w błąd. To zmusiło etykiety na wodę sodową zmienić w ten sposób, że jedna połowa etykiety będzie koloru białego, druga niebieskiego i na etykiecie wytryskującej „Zdrój”. Na wszystkich syfonach jest wpałona firma na szkle, na co uprzejmie proszę zwracać uwagę, gdyż inne syfony przyjmowane nie będą. Poleca wody mineralne w syfonach i fiaskach, lemoniady owocowe i kwas Szampański wyborny jako napój chłodzący. Wszystkie wody wyrabiane na kwasie węglanym płynnym. Z dniem 1 Maja rozpocznie się sezon picia wód mineralnych na szklanki w parku miejskim w altanie wprost pawilonu Tow. Akc. Zawiercie. Fabryka „Zdrój” posiada reprezentację kwasu węglanego pier-

Dostawa wód na zabawy i przyjęcia. III Żąda wszędzie wyrobów fabr. „Zdrój” !!!

„LECH” Kantor Przewozowy
Aleja 3-cia № 55, telef. 828.
Ukutecznie szybko i dokładnie przeprowadzi mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysyła i odbiera wszelkie towary z koleji

Centralna Stacja Elektryczna w Częstochowie
Biuro w gmachu Magistratu.
Sprzedaż i wynajem motorów elektrycznych na raty miesięczne i kwartalne.
Najtańsza i najdogodniejsza siła motoryczna dla fabryczek i warsztatów

H. ROCZALSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny
Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica
Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18 w oficynie na lewo (parter) Telefon 38.
W zakresie operacji wchodzi: cłonie i ekspedycja towarów przewozowych i wywozowych na warunkach najprzystajniejszych. 448-180-2

„ARYSTOKRATYNA”
Krem i proszek.
Odnazony na wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznie i orzeźwiająco, juz po krótkim użyciu — staje się pbc. lśniącą białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.
Plegi, zmarszczki, wągrzy, złóte plamy „Arystokratyna” usuwa po kilkurazowym użyciu.
ŻADAĆ W SKŁADACH APTECZNYCH I APTEKACH.
Główny skład na Król. i Cesarstwo w składzie aptecznym **WACŁAWA ORZEŁ w Częstochowie, III Aleja Nr. 48.**

MACZKA NESTLÉ MLECZNA
Od przeszło 40-tu lat polecana przez lekarzy całego świata jako idealny pokarm dla dzieci i dorosłych chorych na żołądek. 82-38-1

„ARAGAC”
M. i S. Mirzajanc 740
w Moskwie, Samotielca Wotchonski perul.
Reprezentant na Król. Polskie **T. BARUCH**
Warszawa Jerozolimska 59

S. MIRZAJANC
występował się naśladowstwem, istniejących w różnych formach Skład gł. Domu Handlowego

Cegielnia z całkowitem urządzeniem, do sprzedania lub do wydzierżawienia w Podgłębu królowskiem. Wiadomość w niżej. 762

Slusarz lat 19 poszukuje pracy oferty przyjmuje administracja Gazety 765

Zawdzięczając wynalazkom w naszych zakładach w Anglii możemy za bezcen robić w Częstochowie najlepsze fotografie a-mianowicie 6 wystrojonych rb. 1.- 6 gabinetowych rb. 3.- portret duży rb. 5.- Zakł. Art. Fot. 574 M. Arbus II aleja 22

Zobkad fryzjerski, mianowicie; kompletne całkowite urządzenie fryzjerskie sprzedam w dobrym punkcie Aleja III 764

Piekarnia chrześcijańska jedna w całym mieście musi być sprzedana przed 1 uaja. Wiadomość: Zarki spółka chrześcijańska. 767

Zgubiono paszport wydany przez wójta gminy Małogroźców imię Jana Sadowskiego 766

Zgubiono paszport wydany przez Magistrat im Piotrkowsa na imię Józefa Pawłaka Złotyć w administracji 770

Z powodu zmniejszenia lokalu do sprzedania meble orzechowe z sił kryte bordu uretneban, 2 tremu dehowe oraz sółki z dwoma szafkami Adres: Mikolajewska 12 mieszkanie Koszowski. 771

Jedynie w powyższym opakowaniu znajduje się w sprzedaży prawdziwy „Aragac” firmy **S. MIRZAJANC**

ZAKŁAD artystyczno-fotograficzny **Wacława Wesołowskiego** w Częstochowie róg II Alei i Teatralnej 26.
Wykonywa wszelkie roboty wchodzące w zakres nowoczesnej fotografii po cenach przystępnych.

Wielki wybór gotowych gorsztów od 2 do 25 rubli poleca pracownia gorsztów **„JOZEF”** Częstochowa AL III róg Szkolnej dom p. Wnorowskiej
Reparacje, pranie, przefasonowywanie i t. p. **Potrzebne są panny 547**

Zgubiono kartę paszportową wydaną przez fabr. Warta na imię Jana Foskrop 768

Ogłoszenie Jaja kaczek białych, Porzeczki i maliny, Letnie mieszkanie umeblowane z utrzymaniem. Wiadomość sklep M Owsianej 2 Aleja. 768

Mydłem natcianem z „Latarnią morską” WYROBU SYSTEMU ANGIELSKIEGO **Hordliczki i Stamirowskiego w Łodzi**
znakomicie pierza się: bieleźni llnna, bawelna, półwełna, jedwabie, koronki, franki, korty, maube, dywany etc.
Po sposobie użycia zwracać się do reprezentantów:
Paweł Haida, Warszawa, ul. Wronia Nr. 21, telefon Nr. 159-54
Edmund Bogdański, Łódź, ul. Dzielna Nr. 30, tel. Nr. 11-26
L. Senior i D. Bochenek, Częstochowa
M. Zukier, Kańsz, ul. Wrocławska Nr. 42
M. Zyber, Białystok
M. Sz. Melchior, Radom lub wprost do fabryki
Mydło nabywać można we wszystkich sklepach mydlarskich, kolonialnych i składach aptecznych. 769

Nagrodzony Wielkim Srebrnym Medalem w Częstochowie. **CYKLODROM** otwarty Teatralna 3 w Częstochowie
Warsztat reparacyjny części zapasowe. Emalowanie, nakłowanie Bo wery własnego wyrobu.

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ. Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43—w Zawierciu księ-garnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Plotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 2. // **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20.